

РОЗМІР ЕКОНОМІЧНОЇ СТАЛОЇ ПОТЕНЦІЙНОГО ЗРОСТУ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ЗА ЇЇ ДОПОМОГОЮ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ДЛЯ УКРАЇНИ

У статті представлено загальну модель вимірювання людського капіталу. На основі даної моделі здійснено розрахунок мінімальної заробітної плати для України. Показано важливість відповідності заробітної плати вартості виконаної праці, що уможливорює збереження людського капіталу

Економіка різних країн зазвичай зростає різними темпами, які можуть збігатись або відхилятись, зважаючи на певні визначені показники. Однак, які показники найкраще взяти для порівняння? М. Добія (M. Dobija (2009)) представляє теорію, яка вказує на те, що показник продуктивності праці Q є універсальним для оцінки рівня економічного зростання різних держав. Даний показник визначається шляхом ділення суми реального ВВП на витрати праці. Однак, з теорії показника Q випливає необхідність відповідності заробітної плати вартості виконаної праці, що уможливорює збереження людського капіталу. Саме тому метою даної статті є представлення загальної моделі вимірювання людського капіталу, а також здійснення на її основі розрахунку мінімальної заробітної плати для України.

Дослідженнями проблем людського капіталу займаються такі відомі вчені, як Barburski J., Cieślak I., Dobija M., Jkdrzejczyk M., Kozioł W., Kurek B., Woźniak M., Голов С.Ф. та інші.

1. Загальна модель вимірювання людського капіталу.

Визначення капіталу, як абстрактної здібності до виконання праці (Dobija, 2007) дає можливість правильно розглядати категорію праці і витрат праці. Необхідно зауважити, що для того, щоб людина могла виконувати певну роботу, попередньо вона мусить нагромадити певний рівень свого людського капіталу, який є її здібністю до виконання даної роботи. Наприклад, інженер під час навчання нагромаджує інтелектуальний капітал у вигляді знань, що стає джерелом виконуваної ним роботи у майбутньому, тобто розробки і забезпечення діяльності машин. У ході майбутньої роботи він здобуватиме досвід, що забезпечить зростання його капіталу з досвіду. В процесі виконання роботи людський й інтелектуальний капітал, накопичений даним працівником, буде концентруватись у продуктах праці.

Людський капітал приписаний певній особі є її атрибутом і має свій період розвитку та формування від народження до закінчення професійної діяльності. Для кожної особи, яка закінчила навчання і має намір розпочати трудову діяльність, розмір її капіталу визначають лише необхідні наклади, такі як витрати на утримання та витрати на професійне навчання. Ідентифікація даних накладів та визначення функції зростання капіталу в результаті здобутого досвіду, провадить до відомої і добре визначеної моделі людського капіталу, яка представлена у багатьох опрацюваннях, таких як B. Kurek (2004), M. Dobija (2006, 2009), W. Kozioł (2007).

В даних опрацюваннях модель людського капіталу представлена формулою:

$$H(T) = (K + E) \times [1 + Q(T)]$$

де: $H(T)$ – вартість капіталу, що приписується даній особі з досвідом T років праці; K – скапіталізовані витрати на утримання; E – скапіталізовані витрати на здобуття освіти; $Q(T)$ – показник зростання досвіду за T років праці. Наведена вище

модель є похідною загальної моделі капіталу, яка представлена в праці (Dobija, 2007). Згідно з цією теорією людський капітал підлягає натуральному, спонтанному і випадковому розсіюванню, середній розмір якого досягає рівня восьми відсотків на рік.

Наведену вище модель можна подати наступним чином:

$$H(T) = K + E + D(T)$$

де, $D(T)$ означає капітал з досвіду професійної діяльності протягом T років. Дана модель є більш зручною для аналізу і формування заробітної плати. Важливим, також, є рівень капіталізації, який, як показують процитовані дослідження, має розмір 8 % в межах року. За допомогою представленої вище моделі можна розрахувати розмір людського капіталу будь-якого працівника, а отримана в результаті цього сума буде підставою для розрахунку належної йому заробітної плати.

2. Встановлення розміру економічної сталої потенційного зросту p на основі очікуваної заробітної плати

Емпіричне дослідження, проведене в жовтні 2010 року у Володарськ-Волинському районному центрі зайнятості (РЦЗ) Житомирської області, показує, що особи зареєстровані в РЦЗ хочуть отримувати заробітну плату в середньому на рівні 8% від свого людського капіталу. Дане емпіричне дослідження було проведене у формі анкетування, в якому взяли участь 135 безробітних. Анкета містила шість запитань про: вік, спеціальність, кількість років навчання за спеціальністю, суму витрат на оплату навчання, стаж праці та розмір заробітної плати, яку вони хотіли б отримувати у випадку, якщо буде знайдено відповідне місце праці. Ці дані дали можливість розрахувати витрати на утримання, витрати на професійне навчання та капітал з досвіду кожної з осіб, що прийняли участь в анкетуванні (таблиця 1). Маючи у своєму розпорядженні ці три величини було розраховано рівень людського капіталу всіх опитаних. Це дало можливість використовуючи формулу $L = p \times H(T) / 12 / 1,372$ (де, p – економічна стала (8%), L – основна заробітна плата), також розрахувати рівень місячної заробітної плати, яку повинні отримувати особи, що прийняли участь в анкетуванні, виходячи з рівня нагромадженого ними людського капіталу. Заробітна плата на такому рівні не допускає до розсіювання людського капіталу працівника.

Таблиця 1. Розрахунок розміру людського капіталу та відповідного рівня основної заробітної плати для осіб, зареєстрованих у Володарськ-Волинському РЦЗ

№	Вік	Кількість років капіталізації	К	Освіта	Стаж праці	К	Е	D(T)	H(T)	L ($p \cdot H(T) / 12 / 1,372$)*	Очікувана з/п (W)	u (% відпо-відності W до H(T))
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	33	18	1	4	399968,60	300	54317,42	454586,03	2208,87	2750	0,10	
2	50	18	4	26	399968,60	0	116065,13	516033,73	2507,45	3000	0,10	
3	16	16	-	1	323863,34	0	0,00	323863,34	1573,68	1500	0,08	
4	38	21	4	2	538516,80	1200	37955,02	577671,82	2806,96	3500	0,10	
5	36	18	1	13	399968,60	0	94589,68	494558,28	2403,10	3000	0,10	
6	50	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	2000	0,09	
7	28	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1500	0,07	
8	27	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1000	0,05	
9	39	18	1	11	399968,60	0	89175,49	489144,09	2376,79	2500	0,08	
10	59	20	3	15	488737,78	0	121158,42	609896,20	2963,54	3000	0,08	
11	18	18	2	1	399968,60	200	0,00	400168,60	1944,45	3000	0,12	

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
12	17	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	800	0,04
13	17	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	800	0,04
14	20	19	2	1	442646,09	0	0,00	442646,09	2150,86	1200	0,04
15	31	19	2	6	442646,09	0	76043,84	518689,94	2520,36	3500	0,11
16	59	18	-	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	2000	0,08
17	30	20	3	1	488737,78	0	0,00	488737,78	2374,82	2000	0,07
18	44	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1500	0,07
19	36	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1500	0,07
20	51	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1000	0,05
21	36	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1000	0,05
22	50	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	2000	0,09
23	38	20	3	1	488737,78	0	0,00	488737,78	2374,82	3000	0,10
24	33	18	1	1	399968,60	200	0,00	400168,60	1944,45	2000	0,08
25	22	22	7	1	592278,15	23200	0,00	615478,15	2990,66	3500	0,09
26	30	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1000	0,05
27	29	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1000	0,05
28	37	19	4	8	442646,09	0	86972,54	529618,63	2573,46	3000	0,09
29	19	19	4	1	442646,09	0	0,00	442646,09	2150,86	2500	0,09
30	22	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	2000	0,08
31	21	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	2500	0,10
32	34	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	2000	0,08
33	54	17	2	16	360452,41	0	91190,75	451643,17	2194,57	1500	0,05
34	38	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	3000	0,12
35	40	18	1	20	399968,60	0	108120,05	508088,65	2468,85	3000	0,10
36	48	17	1	25	360452,41	0	103540,26	463992,67	2254,58	3000	0,11
37	28	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	2000	0,09
38	30	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1500	0,07
39	37	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1000	0,05
40	43	17	-	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	2500	0,11
41	20	20	3	1	488737,78	7020	0,00	495757,78	2408,93	2000	0,07
42	36	19	3	8	442646,09	0	86972,54	529618,63	2573,46	2500	0,08
43	24	18	1	5	399968,60	0	62297,22	462265,82	2246,19	2000	0,07
44	45	17	2	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	3000	0,14
45	54	17	1	31	360452,41	0	109288,82	469741,23	2282,51	1500	0,05
46	25	18	1	1	399968,60	500	0,00	400468,60	1945,91	3500	0,14
47	42	17	2,5	20	360452,41	0	97437,98	457890,39	2224,93	3000	0,11
48	54	18	3	5	399968,60	0	62297,22	462265,82	2246,19	4000	0,14
49	43	17	1	12	360452,41	0	82917,21	443369,62	2154,37	4000	0,15
50	45	22	5	16	592278,15	0	149840,28	742118,43	3606,02	4000	0,09
51	43	18	3	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	1500	0,06
52	25	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	1500	0,06
53	20	19	4	1	442646,09	0	0,00	442646,09	2150,86	3000	0,11
54	39	18	3	8	399968,60	0	78587,13	478555,73	2325,34	2000	0,07
55	20	20	3	1	488737,78	10500	0,00	499237,78	2425,84	4000	0,13
56	52	17	2	20	360452,41	0	97437,98	457890,39	2224,93	1500	0,05
57	23	17	0	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1500	0,07
58	53	17	2	15	360452,41	0	89356,40	449808,81	2185,66	2500	0,09
59	51	17	2	20	360452,41	0	97437,98	457890,39	2224,93	3000	0,11
60	59	17	2	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	2500	0,11
61	49	17	2	20	360452,41	0	97437,98	457890,39	2224,93	3500	0,13
62	24	17	0	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1500	0,07
63	48	17	1	16	360452,41	0	91190,75	451643,17	2194,57	1200	0,04
64	54	17	1	33	360452,41	0	110935,34	471387,75	2290,51	3000	0,10
65	43	17	1	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	2500	0,11
66	24	17	0	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	1500	0,07
67	45	17	1	25	360452,41	0	103540,26	463992,67	2254,58	2500	0,09
68	21	18	3	2	399968,60	0	28127,37	428095,97	2080,16	1500	0,06
69	49	17	1	17	360452,41	0	92902,56	453354,97	2202,89	3000	0,11
70	47	17	1	22	360452,41	0	100061,95	460514,36	2237,68	1500	0,05
71	42	17	1	15	360452,41	0	89356,40	449808,81	2185,66	3000	0,11

Ренкас Ю.А. Розмір економічної сталої потенційного зросту та встановлення за її допомогою мінімальної заробітної плати для України

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
72	23	17	0	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	800	0,04
73	29	18	1	1	399968,60	120	0,00	400088,60	1944,07	800	0,03
74	47	20	5	18	488737,78	0	128141,50	616879,28	2997,47	3000	0,08
75	36	20	5	10	488737,78	0	105140,15	593877,93	2885,70	3500	0,10
76	36	21	6	1	538516,80	4000	0,00	542516,80	2636,14	4000	0,12
77	28	18	1	10	399968,60	0	86043,60	486012,21	2361,58	3000	0,10
78	34	17	1	4	360452,41	0	48914,27	409366,68	1989,15	1500	0,06
79	30	19	4	3	442646,09	6000	48967,64	497613,73	2417,95	2500	0,08
80	36	18	1	18	399968,60	0	104867,23	504835,83	2453,04	2600	0,08
81	52	17	1	20	360452,41	0	97437,98	457890,39	2224,93	2000	0,07
82	20	20	3	1	488737,78	1200	0,00	489937,78	2380,65	3500	0,12
83	41	20	5	15	488737,78	0	121158,42	609896,20	2963,54	3000	0,08
84	35	18	3	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	2000	0,08
85	55	17	0	25	360452,41	0	103540,26	463992,67	2254,58	1000	0,04
86	36	18	3	10	399968,60	0	86043,60	486012,21	2361,58	2000	0,07
87	59	17	1	23	360452,41	0	101276,78	461729,19	2243,58	1500	0,05
88	25	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	2750	0,11
89	44	17	1	2	360452,41	0	25348,44	385800,85	1874,64	2500	0,11
90	45	17	1	2	360452,41	0	25348,44	385800,85	1874,64	3000	0,13
91	44	17	1,5	13	360452,41	0	85244,39	445696,80	2165,68	1500	0,06
92	37	17	1	4	360452,41	0	48914,27	409366,68	1989,15	1500	0,06
93	48	17	1	1	360452,41	0	0,00	360452,41	1751,47	3200	0,15
94	18	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	1500	0,06
95	48	17	1	20	360452,41	0	97437,98	457890,39	2224,93	2500	0,09
96	39	18	1,5	16	399968,60	0	101187,95	501156,55	2435,16	3000	0,10
97	57	17	1	22	360452,41	0	100061,95	460514,36	2237,68	2500	0,09
98	43	19	4	11	442646,09	0	98690,70	541336,79	2630,40	1500	0,05
99	32	18	3	13	399968,60	0	94589,68	494558,28	2403,10	2000	0,07
100	50	17	1	4	360452,41	0	48914,27	409366,68	1989,15	2500	0,10
101	54	17	1	3	360452,41	0	39341,71	399794,12	1942,63	1500	0,06
102	52	17	2	10	360452,41	0	77542,65	437995,06	2128,26	3000	0,11
103	38	17	1	16	360452,41	0	91190,75	451643,17	2194,57	1500	0,05
104	32	19	4	8	442646,09	0	86972,54	529618,63	2573,46	2500	0,08
105	28	18	1,5	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	2500	0,10
106	30	18	1	11	399968,60	0	89175,49	489144,09	2376,79	3000	0,10
107	34	20	3	1	488737,78	0	0,00	488737,78	2374,82	2000	0,07
108	28	18	2	1	399968,60	1000	0,00	400968,60	1948,34	1500	0,06
109	49	17	1	20	360452,41	0	97437,98	457890,39	2224,93	2500	0,09
110	38	17	1	3	360452,41	0	39341,71	399794,12	1942,63	1000	0,04
111	52	17	1	28	360452,41	0	106585,03	467037,44	2269,38	2500	0,09
112	27	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	1000	0,04
113	45	18	3	9	399968,60	0	82544,73	482513,33	2344,57	2000	0,07
114	23	22	5	1	592278,15	0	0,00	592278,15	2877,93	1500	0,04
115	36	19	2,5	8	442646,09	3000	87561,99	533208,08	2590,90	2000	0,06
116	18	18	1	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	1500	0,06
117	50	17	2,5	10	360452,41	0	77542,65	437995,06	2128,26	1600	0,06
118	28	19	2	1	442646,09	0	0,00	442646,09	2150,86	3000	0,11
119	47	21	6	25	538516,80	4200	155895,86	698612,66	3394,62	3000	0,07
120	43	19	4	6	442646,09	0	76043,84	518689,94	2520,36	2000	0,06
121	26	18	1	1	399968,60	500	0,00	400468,60	1945,91	1500	0,06
122	54	18	4,5	15	399968,60	0	99152,49	499121,09	2425,27	2000	0,07
123	21	18	1	1	399968,60	300	0,00	400268,60	1944,94	1500	0,06
124	50	17	3	20	360452,41	0	97437,98	457890,39	2224,93	1500	0,05
125	42	19	4	15	442646,09	0	109732,26	552378,36	2684,05	3000	0,09
126	53	17	3	34	360452,41	0	111717,72	472170,13	2294,32	4000	0,14
127	34	19	4	1	442646,09	0	0,00	442646,09	2150,86	2000	0,07
128	50	20	6	33	488737,78	0	150417,33	639155,11	3105,71	2000	0,05
129	23	18	2,5	1	399968,60	0	0,00	399968,60	1943,48	1500	0,06
130	24	19	4	2	442646,09	0	31128,62	473774,71	2302,11	1500	0,05
131	52	17	1	2	360452,41	0	25348,44	385800,85	1874,64	1500	0,06

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
132	46	17	1	15	360452,41	0	89356,40	449808,81	2185,66	3000	0,11
133	33	23	5	1	650340,40	20000	0,00	670340,40	3257,24	2000	0,05
134	30	18	1	3	399968,60	0	43654,72	443623,32	2155,60	1500	0,06
135	32	23	5	1	650340,40	0	0,00	650340,40	3160,06	3000	0,08
Середня арифметична											0,08

Джерело: власна розробка

Для докладнішого розрахунку середньої арифметичної відсотка відповідності у була застосована статистична програма, в якій розраховано довірчий інтервал у групі, що складається зі 135 осіб. Довірчий інтервал – це інтервал, у межах якого з заданою довірчою імовірністю можна чекати значення оцінюваної (шуканої) випадкової величини [12] (у нашому випадку відсотка відповідності розміру бажаної заробітної плати загальній сумі людського капіталу опитуваного). Результати обчислень представлені у таблиці 2.

Таблиця 2. Результати статистичних обчислень середнього значення для відсотка відповідності у (величина групи – 135 осіб)

	Середнє значення	Нижнє значення довірчого інтервалу (95,0%)	Верхнє значення довірчого інтервалу (95,0%)	Стандартне відхилення	Медіана
% відповідності	0,080667	0,076020	0,085313	0,027296	0,080000

Джерело: власна розробка

Як можна побачити з таблиці 2 у групі, що складається зі 135 осіб, середнє значення відсотка відповідності розміру бажаної заробітної плати загальній сумі людського капіталу опитуваного знаходиться на рівні 0,080667 (тобто, на рівні 8%). Довірчий інтервал простягається в межах від 0,076020 до 0,085313. Із 95% ймовірністю ми можемо стверджувати, що середнє значення відсотка відповідності в генеральній сукупності, до якої належить дана група зі 135 осіб, знаходиться між 0,076 і 0,085.

Порівняльний аналіз основної заробітної плати, встановленої на рівні 8% від загальної суми людського капіталу, та заробітної плати, яку хотіли б отримувати особи, що прийняли участь в анкетуванні, показує, що подаючи відповідну суму заробітної плати вони очікують, що вона дозволить компенсувати їм витрати їхньої праці. Виходячи з даних представлених в таблиці 2 ми бачимо, що сума заробітної плати, яку хотіли б отримувати опитані особи, знаходиться в середньому на рівні 8% від суми їх людського капіталу. Тому, формулу розрахунку рівня заробітної плати для конкретного працівника можна подати наступним чином:

$$W = H(T) \times p$$

де, W – сума заробітної плати працівника; p – економічна стала (8%).

3. Мінімальна заробітна плата, яка виникає з теорії людського капіталу

Згідно з природою людського капіталу (Dobija, 2007) мінімальна заробітна плата повинна компенсувати натуральне розсіювання капіталу, а її розмір визначає формула $p \times H(T)$. У процесі праці використання людського капіталу проявляється у вигляді витрат праці, які компонує з активами, утворюють продукти. Основна заробітна плата представлена формулою $p \times H(T)$ зрівноважує дані затрати, у результаті чого капітал працівника не знецінюється. Велика кількість досліджень (Сієнлак, Dobija, 2007), (Kurek, 2008), (Kozioi, 2010) підтвердили, що премія за ризик (p) знаходиться на рівні 8%. Тобто, річні витрати праці робітника (W) можна обрахувати за допомогою формули:

$$W = H(T) \times 0,08$$

У свою чергу, місячну заробітну плату працівника можна розрахувати шляхом ділення річних витрат праці (W) на 12 і віднімаючи при цьому від отриманої квоти суму відрахувань на соціальні заходи. Отримана кінцева сума згідно з теорією людського капіталу буде відповідати належній даному працівникові заробітній платі.

У особи, яка закінчила в Україні навчання на рівні загальноосвітньої школи і не розпочала навчання у вищому навчальному закладі капітал буде складатись лише зі скапіталізованих витрат на утримання, тобто:

$$H(T) = K, \quad T = 0$$

Дане рівняння є підставою для розрахунку рівня мінімальної заробітної плати.

Скапіталізовані витрати на утримання розраховуються як майбутня вартість потоку накладів, спрямованого на витрати на утримання. У даному випадку можна використати безперервну капіталізацію, що веде до застосування розрахункової формули (Kozioi, 2007), яку наведено нижче:

$$K = k \times 12 \frac{e^{pt} - 1}{p}$$

де: K – скапіталізовані витрати на утримання, k – місячні витрати на утримання, p – економічна стала = 8 %, t – кількість років.

4. Встановлення рівня мінімальної заробітної плати для України

На підставі представлених вище моделей можна встановити рівень скапіталізованих витрат на утримання будь-якого працівника, а на його основі, у свою чергу, суму відповідної мінімальної заробітної плати, яку даний працівник повинен отримувати. На мінімальну заробітну плату заслуговує особа, котра закінчивши навчання на рівні загальної освіти відразу йде до праці без продовження навчання у вищих навчальних закладах. Для прикладу візьмемо 18-річну особу. Оскільки вартість капіталу, що приписується модельній 18-річній особі без капіталу з професійної освіти і капіталу з досвіду, відповідає скапіталізованим витратам на утримання, на підставі цього ми можемо встановити рівень належної для даної особи заробітної плати. Це, як відомо, заробітна плата, яка врівноважуватиме натуральне розсіювання капіталу працівника і відобразить вартість мінімальної заробітної плати. В Україні місячні витрати на утримання залежать від віку особи [11]. Для проведення відповідних розрахунків ми візьмемо середнє значення даного показника станом на відповідні дати. В таблиці 3 представлено розрахунок розміру людського капіталу модельної 18-річної особи, а також відповідного йому рівня мінімальної заробітної плати, станом на 2010 рік.

Таблиця 3. Розрахунок розміру людського капіталу 18-річної особи, а також відповідного йому рівня мінімальної заробітної плати, станом на 2010 рік

Станом на	Середнє значення витрат на утримання (грн./міс.)	Розмір людського капіталу $H(T) = K$	Місячні витрати праці $(0,08 \cdot H(T)/12)$ грн.	Відрахування на соц. заходи	Місячна заробітна плата (МВП/1,372) грн.	Законодавчо встановлений рівень мін. з/п, грн.	Відсоток відповідності
1 січня 2010 р.	852,3	383 039,0*	2 553,6	37,2%	1 861,0	869,0	46,7%
1 квітня 2010 р.	867,0	389 630,0	2 597,5	37,2%	1 893,0	884,0	46,7%
1 липня 2010 р.	871,0	391 427,0	2 609,5	37,2%	1 902,0	888,0	46,7%
1 жовтня 2010 р.	889,7	399 968,0	2 666,5	37,2%	1 944,0	907,0	46,7%

Джерело: власна розробка

$$* K = 852,3 \times 12 \frac{(1 + 0,08)^6 - 1}{0,08} = 383039,0$$

Як видно з таблиці 3 місячна мінімальна заробітна плата працівника розрахована на основі теорії людського капіталу набагато вища, ніж законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати в Україні. Як бачимо, економіка України має тяжкі умови для розвитку, оскільки пересічні працівники отримують лише 46,7 % від тієї заробітної плати, яку на підставі теорії людського капіталу можна визнати за належну. Невідповідність заробітної плати вартості праці унеможливорює збереження людського капіталу працівника, що провадить не лише до його розсіювання, але також спричинює незадоволення у працівника від своєї праці. Саме тут лежить основна причина еміграції робочої сили з України.

Висновки. Відповідність заробітної плати вартості праці забезпечує збереження людського капіталу. Капітал, приписаний певному працівнику, є його натуральним атрибутом. Його формування описують моделі, які становлять теорію людського капіталу. Основна заробітна плата, визначена формулою $p \times H(T)$, зрівноважує натуральну дифузю капіталу працівника, у результаті чого даний капітал не розсіюється.

Для особи, яка саме закінчила обов'язкове навчання в загальноосвітньому закладі певної країни, капітал буде складатись виключно із накопичених витрат на утримання. Маючи встановлені дані про витрати на утримання, можна розрахувати рівень належної для даного працівника заробітної плати, який буде відповідати теорії людського капіталу. Розрахунки і порівняння мінімальної заробітної плати в економіці України на основі теорії людського капіталу вказують на її заниження. Економіка України має тяжкі умови для розвитку, оскільки пересічні працівники отримують лише 46,7% від тієї заробітної плати, яку на підставі теорії людського капіталу можна визнати за належну.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Cieñlak I., Dobija M.*, "Teoretyczne podstawy rachunkowości kapitału ludzkiego" (Theoretical ground of the human capital measurement), *Zeszyty Naukowe nr 735, Akademia Ekonomiczna w Krakowie 2007, 5-24*
2. *Dobija M.*, Teoretyczne przesłanki wartości godziwej, "Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości", Tom 32(88), Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Rada Naukowa, Warszawa 2006.
3. *Dobija M., Kurek B.*, The Nature of Capital and the Money-Goods Economy in a Contemporary Energetics Approach (January 12, 2004). Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=893502>
4. *Dobija M.*, "Abstract Nature of Capital and Money", [w], Linda M. Cornwall (ed.), *New Developments in Banking and Finance, Chapter 4, pp. 89-114, New York: Nova Science Publishers, Inc., 2007.*
5. *Dobija M.*, Analiza zbieżności gospodarki polskiej i ukraińskiej wedlug zmian produktywności pracy // *Konwergencja modeli ekonomicznych. Polska i Ukraina, Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Krakow 2009, ss. 107-129*
6. *Dobija M.*, Theories of Chemistry and Physics Applied to Developing an Economic Theory of Intellectual Capital. INTELLECTUAL ENTREPRENEURSHIP THROUGH OR AGAINST INSTITUTIONS, Stefan Kwiatkowski, Patrice Houdayer,

Knowledge Cafe, Leon Kozminski Academy of Entrepreneurship and Management, 2005. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=838264>

7. *Kozioi W.*, Wykorzystanie analitycznej funkcji produkcji w procesie motywacji piacowej, "Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie", nr 752, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Krakow 2007.

8. *Kozioi W.*, Human capital measurement for shaping the pay relationships, PHD dissertation, Library of Cracow University of Economics, Krakow 2010, (Pomiar kapitału ludzkiego jako podstawa kształtowania relacji piac), 191 – 195

9. *Kurek B.*, "The risk premium estimation on the basis of adjusted ROA", in I. Gyrowski (Ed.), General Accounting Theory. Evolution and Design for Efficiency, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warsaw 2008, 375-392.

10. *Ренкас Ю.*, Аналіз і оцінка мінімальної заробітної плати в Україні на основі теорії людського капіталу, Нові концепції розвитку бухгалтерського обліку, аналізу і контролю в умовах економічних змін: матеріали та тези виступів IX-ї міжнародної наукової конференції. – / М-во освіти і науки України, Житомирський державний технологічний університет. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 372 с. – С. 195-199.

11. Закон України "Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати" від 20.10.2009 року № 1646-VI. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1646-17>

12. http://uk.wikipedia.org/wiki/Довірчий_інтервал